

מבוא לפילוסופיה יוונית

Introduction to Greek Philosophy (Pre-Socratics to Plato)

סמסטר א' תשפ"ב – מהפחה-סוקראטיים ועד אפלטון

ד"ר אנדי גרמן (agerman672@gmail.com)

הרצאה – ימי ג' 10-12, בנין 28, חדר 205

שעות קבלה מרצה: גמיש. בתיאום מראש עם המרצה

מתרגלים: מר איתמר רוה etamar3@gmail.com ומר אלון כהן alco@post.bgu.ac.il

שעות קבלה של המתרגלים: גמיש. בתיאום מראש עם המתרגל

קורס זה הוא חלק ראשון מסקירה שנתית מקיפה של ההגות היוונית הקלאסית מתחילתה בפילוסופים הקדם-סוקראטיים ועד לאפלטון ואריסטו. הקורס מתחלק למעשה לשני קורסים – בסמסטר סתיו ואביב – ובכל אחד הרצאה ותרגיל. הסילבוס שלהלן מתייחס למטלות, ציונים וחומרי הקריאה של סמסטר **סתיו**.

במהלך העיון שלנו נלמד כיצד מספר שאלות יסוד חוזרות ועולות אצל כל ההוגים בהם נדון, ונעמוד על הנסיונות השונים להשיב עליהן, נסיונות אשר קבעו את דמותה של הפילוסופיה ביוון ואת גילגוליה עד ימינו. כך נוכל לראות את הפילוסופיה היוונית, ודרכה את הפילוסופיה בכלל, לא כסדרה של טענות מוזרות שבדה מליבו הוגה כזה או אחר בעבר, אלא כמארג של שאלות שצפות ועולות בהכרח, מהמוזרות הטבועה בהווה עצמה. בין היתר ייסוב דיונינו סביב הנושאים הבאים: מהות החקר פילוסופי, מבנה היקום, מושאי הידיעה והנסיונות להגדיר מהי ידיעת אמת, טיב הנפש ומבנה היכולות שלה, השלמות האנושית והדרכים להשיגה.

Introduction to Greek Philosophy (Pre-Socratics to Plato) - Dr. Andy German

This course is a survey of Greek thought from its pre-Socratic beginnings through Plato and Aristotle. Our goal is to understand how a set of permanent philosophical concerns reappear, and are treated differently, in the works of these thinkers. We will thus be able to understand Greek philosophy (and philosophy in general) not as a series of absurd opinions held by long-dead thinkers, but as a unity of ways of questioning and articulating the oddity which characterizes Being itself. Our investigation will focus on the following topics: the nature of philosophy, the structure of the cosmos, thinking and the true objects of thought, the nature of the soul and the achievement of human perfection.

דרישות קדם לקורס: אין

1. מטלות ומרכיבי הציון:

המבוא לפילוסופיה יוונית, הן בסתיו והן באביב, בנוי משני חטיבות: ההרצאה (2 נק"ז) והתרגיל (1 נק"ז). אלה מופיעים אצלכם במערכת כשני קורסים נפרדים, אך בכל סמסטר, תלמידי המחלקה לפילוסופיה **חייבים** ברישום **גם להרצאה וגם לתרגיל** כדי לעמוד בחובות הקורס.

בגיליון הציונים שלכם יופיע ציון אחד כולל עבור כל הקורס (הרצאה ותרגיל יחד) כשהוא בנוי כדלקמן:

מרכיבי הציון בהרצאה (שהם 2/3 מהציון הכולל של הקורס):

א. נוכחות בלפחות 11 מתוך 13 פגישות הרצאה הינה **חובה** (תלמיד שיעדר משיעורים מעבר למכסה המותרת הנ"ל, מבלי שקיבל אישור בכתב מהמרצה, **לא יוכל להגיש את העבודה המסכמת ובכך ייכשל בקורס**).

ב. עבודה מסכמת (נושא והנחיות יפורסמו לקראת סוף הסמסטר): **100% מהציון בהרצאה**
ג. **שאלות בונוס:** כדי שנוכל לבחון ביתר עומק כיצד אתם מתמודדים עם חומר הלימוד, יונהג פרום שאלות באתר הקורס במערכת MOODLE. לפרום זה יוכלו תלמידים להעלות שאלות על קטעים או סוגיות לא מובנים או כאלה שלדעתכם שדורשים הרחבה. תלמידים שיעלו במהלך כל סמסטר שאלות ו/או יענו בצורה מפורטת ומועילה על שאלות של תלמידים אחרים כדי לקדם את הדיון בפרום, יזכו לנקודת בונוס על כל השתתפות כזו, עד למקסימום של 5 נקודות בונוס בציון הסופי בהרצאה.

מרכיבי הציון בתרגיל (שהם ביחד 1/3 מהציון הכולל של הקורס):

א. נוכחות והשתתפות: נוכחות בלפחות 80% (כלומר, 11 מתוך 13) הפגישות בתרגילים הינה **חובה** עפ"י תקנון האוניברסיטה. היעדרות מעבר למכסה המותרת ללא אישור בכתב מהמתרגל יגרום לכשלון ואי הכרה בנקודת

אוניברסיטת בן גוריון בנגב – המחלקה לפילוסופיה

הזכות של התרגיל. למתרגלים שמור שיקול הדעת לתת תוספת של עד 5 נקודות בנוסח לציון הסופי בתרגיל על השתתפות פעילה ותורמת בתרגולים. למען הספר ספק, שיקול דעת זה הוא בסמכותם הבלעדית של המתרגלים, אין עליה עוררין, ובכל מקרה הוספה כזו של נקודות לא תעלה את הציון בתרגיל מעבר ל-100.

ב. 3 מטלות כתיבה קצרות (עד עמוד כל מטלה) על חומר הקריאה: ביחד 75 נקודות מהציון בתרגיל

ג. 2 מטלות קריאה ובקריאות במהלך הסמסטר: ביחד 25 נקודות מהציון בתרגיל
 1. המדובר בשאלות, שתקבלו דרך אתר הקורס, על חומר הקריאה להרצאה הקרובה ועליה תתבקשו לענות לפני ההרצאה. השאלה תדרוש תשובה של לא יותר מפסקה אחת.

הגשה של כל המטלות והעבודות בקורס תהיה בדוא"ל למתרגל.

2. מדיניות הארכות:

הארכות מועדים תאושרנה רק בגין מילואים, מחלה, מקרה חירום או אירוע חריג אחר כגון מוות במשפחה (ח"ח). הארכה מצריכה אישור בכתב מהמרצה או המתרגל, בהתאמה, כנגד המצאת הוכחות ואישורים מספקים (אישור מילואים, מחלה וכו').

על כל איחור לא מאושר בהגשת מטלה, בין בתרגיל ובין בהרצאה, תרדנה שתי (2) נקודות לכל יום איחור. לא תתקבלנה מטלות או עבודות שהוגשו באיחור של יותר משבוע ימים.

3. העתקה ופליגיאט:

פליגיאט, כלומר העתקה של משפטים, ורעיונות, ו/או קטעים שלמים ממקור כלשהו (מספר, מהאינטרנט, מעבודתו של מישהו אחר) מבלי לציין זאת ומבלי הפניה כדין בהערת שוליים לאותו מקור, הינה העבירה החמורה ביותר באוניברסיטה. היא בבחינת גזל קניינם הרוחני של אחרים. כני"ל לגבי הגשת עבודה שנכתבה כולה, או חלקה, ע"י מישהו אחר (או נרכשה בכסף) כאילו היתה שלכם. אציין גם שלמרות שאינני מתנגד, כמובן, לסיעור מוחות ודיונים בצוותא, את הכתיבה עליכם לעשות לבד. כל חשד לפליגיאט יטופל במסגרת וועדת המשמעת של האוניברסיטה והרשעה בעבירה כזו גוררת עונשים כבדים ביותר שעשויים להשפיע על כל עתידכם האקדמי ואף מעבר לו.

4. חומרי קריאה:

חומר הקריאה הנדרש יועלה לאתר הקורס כ-PDF או יונח במדור השמורים בקומת הכניסה בספריית ארן (את כל כתיבי אפלטון בתרגום עברי של י.ג. ליבס ניתן למצוא, למשל, במדור השמורים ויש עותקים נוספים במדפים בפתוחים). למען הסר כל ספק, על התלמידים מוטלת החובה **הבלעדית** להשיג את כל חומר הקריאה ולהכינו להרצאה ולתרגיל.

*** יש חובה חמורה להגיע להרצאה והתרגיל כשחומר הקריאה לאותו יום נמצא אתכם ***

5. פרשיות לימודים (ייתכנו שינויים קלים בהודעה מראש):

שיעור	נושא ההרצאה	חומר הקריאה (חובה)	מטלות ו/או הערות (כל מועד הגשה להלן יהיה בדוא"ל עד 23.59 בלילה של אותו יום)
1 19.10.21	מבוא: כיצד מתחילים להתפלסף ביוונית? ולמה שנרצה לעשות זאת?		
2 26.10.21	הקדם-סוקראטיים: הפילוסופים המילטיים	פרגמנטים של תאליס, אנאקסימנדרוס, ואנאקסימניס בתרגום לעברית (PDF)	שאלת בקיאות 1 על ההוגים המילטיים: הגשה עד ה- 25.10.21
3 2.11.21	הקדם-סוקראטיים: היראקליטוס ופרמנידס	הפרגמנטים של הירקליטוס ופרמנידס בתרגומו של ש' שקולניקוב (PDF)	ההרצאה תחל ב-10.00 במקום 10.15
4 9.11.21	קדם-סוקראטיים: הפילוסופיה המטריאליסטית ביוון	1. הפרגמנטים של אנאקסאגוראס, תירגם ש' שקולניקוב, מתוך "פילוסופיה יוונית, כרך א ("הקדם-סוקראטיים), בעריכת ש' שקולניקוב וא. וינריב, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה 2. "אמפדוקליס", פרק 10, מתוך ש' שקולניקוב, "תולדות הפילוסופיה היוונית: הפילוסופים הקדם-סוקראטיים" הוצאת "יחדיו".	

אוניברסיטת בן גוריון בנגב – המחלקה לפילוסופיה

	3. "ליוקיפוס ודימוקריטוס", פרק 13 מתוך אותו ספר של ש. שקולניקוב		
מטלת כתיבה מס' 1 על המטריאליסטים מול היראקליטוס ופרמנידס. ההגשה עד 17.11.21	קטעים מהגותם של פרוטאגורס גורגיאס, ואנטיפון באנגלית מתוך: A Pre-Socratics Reader, edited by Patricia Curd and Richard D. McKirahan, Hackett	הקדם סוקראטיים: הסופיסטים	5 16.11.21
	מתוך "כתבי אפלטון" בתרגום ליבס	אפלטון: האפולוגיה של סוקראטס	6 23.11.21
ההרצאה תחל ב-10.00 במקום 10.15 שאלת בקיאות 2 על המנון של אפלטון. הגשה ב-29.11	כני"ל	אפלטון: המנון I	7 30.11.21
	כני"ל	אפלטון: המנון II	8 7.12.21
	כני"ל	אפלטון: הגורגיאס I	9 14.12.21
ההרצאה תחל ב-10.00 במקום 10.15	כני"ל	אפלטון: הגורגיאס II	10 21.12.21
מטלת כתיבה 2 על ה-"גורגיאס" הגשה ב-29.12	כני"ל	אפלטון: קטע נבחר מהפידון – על הצורות האפלטוניות	11 28.12.21
	כני"ל	אפלטון: המשתה I	12 4.1.22
מטלת כתיבה 3 על ה"פידון". הגשה ב-11.1	כני"ל	אפלטון: המשתה II	13 11.1.22

*** מועד להגשת העבודה המסכמת: 5 למרץ 2020, עד חצות לכתובת דוא"ל של המתרגל ***